

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyně Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: A. H.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. X. ze dne 10. 6. 2025,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. X. ze dne 10. 6. 2025 se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

1. Žalobce byl od roku 2019 invalidním ve třetím stupni. Rozhodnutím č. j. X. ze dne 8. 1. 2025 žalovaná snížila žalobci výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invaliditu prvního stupně. Na základě posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu totiž dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobce poklesly od 27. 11.

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

2024 pouze o 35 %. Podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, se v takovém případě jedná o invaliditu prvního stupně.

2. Žalobce proti tomuto závěru brojil námitkami. V nich uvedl, že jeho zdravotní stav se nezlepšil. Trpěl depresemi a úzkostmi. V běžném životě nebyl schopen fungovat. Žádal o přehodnocení posouzení svého zdravotního stavu. Měl za to, že mu měla být zachována invalidita třetího stupně. Žalovaná námitky zamítla. V řízení o nich nechala vypracovat posudek lékařem Institutu posuzování zdravotního stavu, z něhož vyplynulo, že hlavní příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobce spadá pod kapitolu V (Duševní poruchy a poruchy chování), položku 5c (Poruchy neurotické, vyvolané stresem a psychosomatické poruchy; středně těžké funkční postižení, značně snížená úroveň sociálního fungování, výkon některých denních aktivit značně omezen) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 25–35 %. Posudkový lékař zvolil horní hranici daného rozmezí. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobce tedy činí 35 %, což odpovídá invaliditě prvního stupně.

II. Řízení před soudem

3. Proti rozhodnutí žalované o námitkách žalobce brojil žalobou. Namítl, že nebyl správně zhodnocen jeho zdravotní stav, který se nijak nezlepšil. Jeho běžné denní aktivity i pracovní činnosti byly zásadně omezeny. Přetrvávaly u něho úzkosti a depresivní stavy.
4. Žalovaná s žalobou nesouhlasila. Podle ní shromážděné medicínské podklady ve prospěch vyššího stupně invalidity nesvědčily. Kvalifikaci rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu posudková lékařka dostatečně ozřejmila. Shledané předchozí posudkové nadhodnocení dostatečně ospravedlňuje změnu či zánik invalidity dříve uznané.

III. Posouzení věci

5. Napadený výrok rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Obecná východiska

6. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobce na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % (odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)].
7. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního

zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).

8. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
9. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby posudková komise, konkrétně odbor posudkové služby v Plzni, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobce. Tento postup navrhla i žalovaná.

Závěry posudkové komise

10. Posudková komise dospěla k závěru, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesla o 70 %, a proto se v jeho případě jedná o invaliditu třetího stupně § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění. Jako rozhodující příčinu dlouhodobého nepříznivého zdravotního stavu žalobce posudková komise určila poruchu osobnosti podle kapitoly V (Duševní poruchy a poruchy chování), položky 7c [těžké postižení, těžce narušen výkon většiny denních aktivit, funkčně významné poruchy osobnosti provázené jiným závažným duševním postižením, těžké narušení adaptability nebo stavy, kdy se psychopatologické projevy blíží jiným závažným duševním poruchám (simplexní schizofrenii, schizotypní poruše) nebo nezvládnutelná primitivní pudová jednání nebo stavy během poskytování ústavní péče v nemocnici nebo odborném léčebném ústavu za účelem léčení poruchy (např. nebezpečné sexuální deviace), pokud uvedená léčba má trvat nebo trvá déle než jeden rok.] přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pro tuto diagnózu vyhláška o posuzování invalidity stanovuje míru poklesu pracovní schopnosti o 70 %. Posudková komise uzavřela, že nelze u ostatních onemocnění žalobce prokázat takové závažné a funkční postižení, aby byla splněna podmínky pro užití § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity. Není ani důvod pro použití § 4 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity. Celková míra poklesu pracovní schopnosti žalobce tak činí 70 %, což odpovídá invaliditě třetího stupně. Výkon výdělečné činnosti žalobce nevyžaduje zcela mimořádné podmínky podle § 6 vyhlášky o posuzování invalidity. Za datum vzniku příslušného stupně invalidity posudková komise určila den 4. 9. 2019. Platnost stanovila do 30. 11. 2027 vzhledem k věku žalobce a dále s ohledem na skutečnost, že nebyly vyčerpány všechny léčebné možnosti jako např. hospitalizace, kterou žalobce zatím odmítá.
11. Soud shledal, že posudek splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity. Obsahově se posudek úplně vypořádal s námitkami žalobce. Vůči složení posudkové komise účastníci nic nenamítali.

K námitkám žalované vůči posudku

12. Žalobce vůči posudku neměl námitky.
13. Žalovaná k posudku uvedla, že za situace, kdy se posudek posudkové komise diametrálně liší s dosavadním posudkovým náhledem při shodném penzu medicínským podkladů, je namístě zodpovědět, v čem a proč se předchozí posudek mýlil. Dále žalovaná podotkla, že posudkové hledisko kapitoly V bodu 7 přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity nezbytně vyžaduje prokázání podstatného narušení pracovního a společenského fungování z důvodu poruchy osobnosti ve více než dvou z předepsaných oblastí – v poznávání, emotivitě, afektivitě, ovládnutí, kontrole impulzů, ve způsobu chování, zvládnutí interpersonálních situací a v oblasti vztahů. Není proto naprosto zjevné, co podpořilo výslednou volbu shledaného postižení jako těžkého. Žalovaná dále odkázala na rozsudek NSS ze dne 13. 10. 2021, č. j. 6 Ads 27/2020-36, dle něž v případě, že se jednotlivé posudky neshodují v zařazení funkčního postižení pod konkrétní bod přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, je nutné, aby posudková komise dostatečně zdůvodnila, na základě jakých okolností dospěla k závěru o naplnění kritérií zvolené diagnózy. Podle žalované nic takového posudek posudkové komise neobsahuje.
14. Vznesené námitky žalované soud neshledal důvodnými. Z posudkového zhodnocení je zřejmé, proč posudková komise není ve shodě s předchozím posudkovým zhodnocením žalobce. Své závěry posudková komise zřetelně opřela o v odůvodnění shrnuté lékařské nálezy, z nichž při svém rozhodování vyšla. Ze shrnutých lékařských nálezů je pak patrné, že žalobce naplňuje požadavky obsažené v kapitole V bodu 7 přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Z lékařského nálezu psychiatra vyplývá, že žalobce i přes medikaci zůstává plachým, nevýkonným, je trvale těžce úzkostný, s rigidním myšlením, minimálními adaptačními mechanismy s nízkou frustrační tolerancí. Pracovní pokusy selhávaly v prvních dnech. Neschopnost zvládnutí interpersonálních situací a adaptace dokazuje i posudkovou komisí zmíněný lékařský nález pedopsychiatra z dubna 2022, který zmiňuje žalobcovy problémy se vstupem do neznámého prostředí a v komunikaci s cizími lidmi. Je tak zřejmé, že požadavek v kapitole V bodu 7 přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity byl naplněn a posudková komise dostatečně odůvodnila své závěry.
15. Protože posudek splňuje požadavky setrvale kladené na tento typ důkazu, řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Jasně z něj plyne, že pokles pracovní schopnosti žalobce odpovídá 70 %, což podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění odpovídá invaliditě třetího stupně, která byla dána ke dni napadeného rozhodnutí žalované o námitkách, tak i ke dni jemu předcházejícímu rozhodnutí, jímž žalovaná snížila výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.

IV. Závěr

16. Jelikož žalovaná vycházela z toho, že žalobce je invalidní v prvním stupni, bylo její rozhodnutí založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Soud proto její rozhodnutí zrušil pro vady podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc jí vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.).
17. Žalovaná bude v dalším řízení vycházet ze skutkového stavu zjištěného na základě provedeného dokazování v soudním řízení, tedy že **invalidita třetího stupně žalobci vznikla ke dni 4. 9. 2019 a trvá do 30. 11. 2027** (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
18. Procesně úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení, které účelně vynaložil vůči

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

procesně neúspěšné žalované (§ 60 odst. 1 věty první s. ř. s.). Žalobce ale své vynaložené náklady nevyčíslil, přičemž je nebylo možné zjistit ani z obsahu soudního spisu. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 23. února 2026

Mgr. Jana Komínková
samosoudkyně

v zastoupení:

Mgr. Jan Šmakal v.r.
samosoudce